

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 306

Únor 1981

Vladimír Škutina:

14 milionů rukojmích

Byl jsem zrovna ve Spojených státech, když zfanatizovaný Khomeni zajal 52 amerických diplomatů. Obdivoval jsem disciplinovanost rozhořčených amerických občanů. Pochopil jsem při setkání se studenty na universitách, že by nebyl žádný problém pomstít se na iránských studentech v USA. A právě na úžasném 444 denním úsilí o osvobození rukojmích jsem si uvědomil rozdíl mezi demokracií a komunistickou diktaturou.

Jeden milion registrovaných příslušníků nadsekty, zvané Komunistická strana Československa, drží jako rukojmí 14 milionů občanů. Jenže svět už si zvykl. A bohužel si zvyklo i těch 14 milionů občanů. Už se nerozčilují. Nerozčilují se, když na vánoce nebylo v obchodech nic. Nerozčilil se, když mluvčí německé sociálně-demokratické strany ex-komunista E. Wehner přijede do Prahy líbat ruce Husákovi a prohlašovat ho za to nejlepší, co Československo má. Ale bohužel se taky ani nerozčilil, když stejně nevinní a nesmyslně pronásledovaní spoluobčané jako bylo oněch 52 rukojmích v Teheránu, putují do vězení. A ne na 444 dní, ale na léta.

Mohlo by se zdát, že pohled na starou vlast je bezvýhodný a pesimistický. Dostala se nám však do rukou důvěrná a přísně tajná zpráva sekretariátu Ústředního výboru KSČ z 10. ledna pro vyšší partajní funkcionáře o šíření "nepřátelské ideologie" na území ČSSR. V obsažném dokumentu se rozebírá současný "stav informovanosti obyvatelstva ČSSR" a konstatuje se tpece, že není možno rušit televizní vysílání západních televizí. V roce 1980 mělo možnost více než 5 milionů obyvatel České a Slovenské socialistické republiky sledovat program rakouské a západoněmecké televize (ORF, ARD, ZDF, BR). Přes intenzivní rušení Radia Svobodná Evropa jsou na území Čech oblasti a dokonce i celé pražské čtvrti, kde se Svobodná Evropa může poslouchat nerušeně. Zpráva se podivuje nad technickou nevybaveností rušiček. Bez komentáře a podivu shledává stranická zpravodajská svodka, že poměrně vysoká sledovatelnost je u relací Hlasu Ameriky. Neříká se, jak vysoká.

Až potud není na zprávě nic tajného a nic objeveného. O televizi a Hlasu Ameriky se to obecně ví. A ví se i, že to vědí i nadkomunisté. Zajímavá a povzbudivá je další část stranické informace. O exilových časopisech a knihách.

Zpráva neuvádí, jakými cestami se časopisy a knihy exilových vydavatelství dostávají do republiky a ani neodsuzuje občany socialistického zřízení, že časopisy a knihy čtou. Nenabádá ani k zavedení trestních sankcí na čtenáře. Jen a jen suše konstatuje: V roce 1980 se do ČSSR dostal větší počet "exilových tiskovin" než v roce 1979. Z časopisů vyjmenovává zpráva (citují doslova) "Tigrídovo Svědectví, Pelikánovy Listy a Škutinův Magazin". (Děkuji za poctu - poznámka autora!) Jednotlivé knížky ve zprávě jmenovány nejsou.

Jestliže něco pro oněch 14 milionů rukojmích v komunistickém Československu můžeme udělat - my, jeden a půl milionu Čechů a Slováků v exilu - pak jsou to časopisy a knihy, vycházející vně velké klece, které do velké klece nejrůznějšími cestami dostaneme, propašujeme, zašleme, provedeme, pošleme. Těch 14 milionů rukojmích o ně stojí. Zpráva sekretariátu ÚV KSČ to potvrzuje. To je to nejmenší, co pro naše rukojmí můžeme udělat. Aby měli aspoň stejné podmínky, jako mělo těch 52 amerických rukojmích v kleci zfanatizovaného dervise.

Z WASHINGTONU

V rámci programu "Face-to-Face" byla nedávno pod záštitou Carnegie Endowment for International Peace zorganizována večere s přednáškou "Off the Record" vyslance Maxe Kampelmana, spolu-předsedy americké delegace na madridské konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, na téma: "The Madrid Review Conference: Midpoint Assessment". Večere a přednášky se zúčastnili zástupci State Departmentu, National Security Council, Joint Chiefs of Staff, Dept. of Defense, Hlasu Ameriky, USIA, Helsinki Commission, National Public Radio, Associated Press, NacNeil-Lehrer Report, U.S. News and World Report, zástupci některých členů amerického kongresu, atp. Přítomní byli také zástupci holandského ministerstva zahraničních věcí, kteří se zúčastnili první fáze konference v Madridu, a byli t.č. v USA. Pozváni byli též zástupci tří etnických organizací, které byly na přípravách dokumentace pro Madrid nejvíce zúčastněny (za baltské organizace, ukrajinské a československé). Za Československou národní radu americkou byla pozvána A. Faltusová.

*

Zástupci organizací, které mají vztah ke střední a východní Evropě, sdružených v pracovní skupině American East European Ethnic Conference (AEEEC), měli dne 21. ledna t.r. schůzku se zástupci State Departmentu a americké delegace na madridskou konferenci o spolupráci a bezpečnosti v Evropě, jejíž druhá fáze bude zahájena 27. ledna 1981. Československou národní radu americkou zastupovali A. Faltusová a Dr. J. Hašek.

*

Commission on Security and Cooperation in Europe amerického kongresu (Helsinská Komise) připravuje vydání publikace číslovaných dokumentů Charty 77. V publikaci bude zařazeno také několik apelů a dopisů Charty, adresovaných mezinárodním organizacím, československé vládě, čs. parlamentu, atp. Dokumenty byly v překladu získány od různých organizací a překlad dvou dokumentů (celkem o 50 stránkách) bylo nutno odměnit. Finanční příspěvek na to poskytly Československá národní rada americká a Czechoslovak American Educational Council. Nejvíce přeložených dokumentů předložila Československá národní rada americká. Další dokumenty poskytly: Amnesty International, London, England; Rada svobodného Československa; Internati-

VĚSTNÍK

February 1981

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$4.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

VĚSTNÍK

Únor 1981

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$4.00 ročně. - Mimo U.S.A. \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon:

656-1117

onal Committee for the Support of Charter 77 in Czechoslovakia, Paris, France; Palach Press, London, England. Překlady pro ČSNRA pořídili: A. Faltusová, Jan Krč a Alena Pražáková.

- ČSNRA - afa

jsme na různé letáky a dopisy, které dostávají jednotlivci i organizace, údajně rozeseřované legitimními organizacemi a známými pracovníky, které však ve skutečnosti jsou fabrikáty oddělení pro desinformace špionážních služeb Husákova režimu.

Noví mluvčí Charty 77

Dne 13. ledna 1981 sdělila Charta 77, že dosavadní mluvčí Marie Hromádková a Miloš Reichrt předávají svou funkci s okamžitou platností Václavu Malému a prof. MUDRu Bedřichu Placákovi, ScDr.

Václav Malý se narodil v Praze v r. 1950 a v letech 1971-1976 studoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. Po kněžském vysvěcení se stal kaplanem ve Vlašimi. V r. 1977, kdy byl přeložen do Plzně, podepsal Chartu 77 a od května 1978 je členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS). V lednu 1979 mu bylo odňato povolení k výkonu církevní činnosti a v době, kdy pracoval jako pomocný dělník, byl 29. května 1979 zatčen pro podvracení republiky (par. 98 tr.z.) s dalšími jedenácti členy VONSu, z nichž 6 bylo odsouzeno ve známém procesu na podzim 1979. Z vazby byl propuštěn 22. prosince 1979, avšak trestní stíhání proti němu zastaveno nebylo. Od počátku r. 1980 pracuje jako topič parních kotlů.

Dr. Bedřich Placák se narodil r. 1914. Za války se účastnil protinacistického odboje a byl šéflékařem druhé partyzánské brigády za Slovenského národního povstání. Pracoval jako chirurg v Jugoslávii a v r. 1951 byl nedobrovolně povolán do armády a byl poslán do Severní Koreje jako vedoucí čs. zdravotnické skupiny (1953-1954). V r. 1968 byl jmenován profesorem chirurgie na hygienické fakultě Karlovy university. Dekret však nedostal, protože byl mezitím vyloučen z KSČ, jejímž členem byl od r. 1945. Jako specialista v srdeční chirurgii provedl jako první v Praze úspěšnou operaci na otevřeném srdci v mimotělním oběhu. Po zbavení funkce vedoucího oddělení v ústřední vojenské nemocnici v Praze pracoval v podřízeném postavení v nemocnicích v Praze a C. Budějovicích do r. 1977, kdy podepsal Chartu 77 a byl s okamžitou platností propuštěn. Vzdor nedostatku lékařů pracuje jako dělník.

Podvrtné akce komunistických agentů

V **Tiskové zprávě** VI-5 z 14. dubna 1980 Rada svobodného Československa varovala před činností agentů československého komunistického režimu a v **Tiskové zprávě** VI-18 uveřejnila varování krajanské veřejnosti proti pokusům Prahy infiltrovat krajanské organizace, ovlivňovat jejich mínění a postoj k politickým událostem ve světě.

Účelem všech těchto akcí je vnést rozvrat a rozbroje do řad exilového a krajanského života Čechů a Slováků ve svobodném světě. Varovali jsme před různými podvrhy, šířením pomluv a nepravdivých informací o organizacích i jednotlivcích. Upozornili

Nervosita režimu v Praze a Bratislavě se v posledních týdnech projevila zesílením této kampaně. V západoevropských střediscích našeho exilu jsou rozšiřovány hrubé pomluvy o představitelích čs. demokratického exilu, nepodložené pověsti o "plánovaném návratu" některých prominentních exulantů posrpnové éry a kampaň pro "normalizaci" vztahů k ČSSR, organizovaná diplomatickými a jinými orgány čs. komunistického režimu, je provázána pověstmi o tom, že prominentní exiloví pracovníci si již "normalizaci" vyřídili.

Nejnovější akce jsou namířeny proti představitelům Pražského jara, žijícím v exilu, a některým jejich organizacím. Jsou vydávány různé oběžníky, buletiny a jiné publikace, připravené v Praze, jejichž účelem je vnést rozvrat do exilu a diskreditovat jeho pracovníky. Podobné akce jsou podnikány doma za účelem rozvrácení Charty 77, VONSu, a skupin jejich přátel. Praha také připravuje "průkazný materiál", který by byl použit v procesech proti chartistům a jiným v Československu, např. dokumentující úzké vztahy exilových organizací s disidenty v ČSSR. Značná pozornost je věnována úsilí krajanských a exilových organizací odsoudit čs. režim na madridské konferenci. V proudu je také kampaň proti zahraničnímu vysílání (VOA, Svobodná Evropa, a p.), včetně šíření tvrzení, že z domova přichází spousta kritických komentářů, obzvláště k programům Hlasu Ameriky.

Před vánocemi se ve Vídni a jiných západoevropských střediscích objevila cyklostylovaná brožura "Básně kontrarevolucionáře Pavla Kohouta", údajně vydaná Edicí Petlice. Aniž bychom chtěli analyzovat minulost p. Kohouta, pokládáme za nutné upozornit, že jde o falsifikát pražského oddělení desinformací.

Kampaň podvrhů, špinění a rozkládání bude pokračovat. Rada svobodného Československa znovu na tyto akce upozorňuje. Jejich dopad není třeba přeceňovat, je však nutné, aby každý, kdo podobné tiskoviny dostane, si ověřil správnost kontroverzních tvrzení o jednotlivcích i organizacích a jejich pravost. (RSC)

Zemřel básník exilu Pavel Javor

Dr. Jiří Škvor - básník Pavel Javor - narozený 24. června 1916, dokončil právnická studia až po německé okupaci. Po komunistickém puči zbyla mu jen možnost exilu do Kanady, kde začínal život zcela jiný. Nevyhýbal se těžké práci a při tom studoval filosofii na universitě v Montrealu, kde získal druhý doktorát.

Vydal řadu básní pod jménem Pavel Javor a byl uznáván za básníka exilu, který vyjadřoval touhu po domově a naději. Ně-

kteřé básně byly přeloženy do angličtiny, franštiny a němčiny. Záhy po svém příchodu do Kanady zapojil se do práce v kanadských krajských spolcích. Výborně se uplatnil v mezinárodním oddělení Kanadského rozhlasu a později na fakultě slavistiky na montrealské universitě.

Živě se zajímal o SVU. Ve Společnosti pro vědy a umění byl vedoucím redaktorem *Proměn*. V uznání zásluh byl na posledním sjezdu SVU ve Washingtonu jmenován čestným členem SVU. Dostalo se mu dalších poct a uznání exilových organizací. Byl též místopředsedou zastupitelstva Rady svobodného Československa a čelným funkcionářem kanadského Sdružení.

Československá národní rada americká byla ve stálém styku s přítelem Dr. Škvorem. Rádi vzpomínáme jeho návštěv Chicaga a jeho účasti na naší oslavě "Československého dne".

K uctění památky prof. K. B. Jiráka

Karel Boleslav Jirák se narodil 28. ledna 1891 v Praze. Po studiu skladby u Jos. B. Foerster a Vítězslava Nováka stává se nejdříve korepítőrem, později kapelníkem u Hamburské opery v Německu, nakonec profesorem skladby na Pražské konservatoři. Od r. 1929 až 1945 byl ředitelem hudebních programů československého rozhlasu a šéfem rozhlasového orchestru v Praze. Jako hostující dirigent řídil orchestry v Anglii, ve Francii, v Belgii, Holandsku, Rakousku, Finsku, Jugoslávii i v předválečném Rusku.

Kromě šesti symfonií, Symfonických variací a rozsáhlého Requiem pro soli, sbor a orchestr, napsal Jirák sedm symfocových, kvartetů, sonát, komorní hudbu, písně a sbory.

Mistr Jirák sestavil teoretickou učebnici o hudebních formách, podle níž se dlouho učilo na hudebních konservatořích. Vedle toho vyšly tiskem jeho monografie o Mozartovi, Fibichovi a Janu Heřmanovi.

V roce 1947 odjel na pozvání Rooseveltovy University v Chicagu do Spojených států, kde pak působil až do své smrti.

Z českých skladatelů, žáků Jirákových lze jmenovat Išu Krejčího, Jaroslava Ježka, Miloslava Kabeláče a Klementa Slavického. Z mladších let je to Jeronym Zajíček, působící dnes mezi námi v Chicagu. Jirák zemřel v Chicagu dne 30. ledna 1972.

Rozhlas Voice of America vzpomenu 90. výročí narození skladatele ve dvou vysíláních a to 24. ledna a 25. ledna 1981.

Prof. Jeronym Zajíček uctil památku svého profesora článkem, z kterého citujeme: Fenomenální technické hudební zkušenosti, jazykové znalosti a hlavně důraz na důslednost, jakou vyžadoval nejen v souvislosti s řemeslem, ale i v nehudebním styku s lidmi, stavěly skladatele Jiráka dopředu té či oné skupiny, a to mu také občas neodvratně vzbudilo nějaké nepřátele. Na druhé straně měl ale celou řadu oddaných žáků již v Praze, s nimiž měl velmi osobní přátelství, téměř intimní poměr; a ty - kromě jednoho či dvou případů - trvaly do konce jeho života. Celá řada jeho amerických skladeb byla psána specificky pro určité reprodukční umělce, k nimž měl předem vše přátelský vztah.

Prof. Jirák nebyl ani impulsivní člověk, ani impulsivní skladatel. Všecko mělo u něho svůj promyšlený tvůrčí proces. To zvláště imponovalo jeho americkým žákům v padesátých letech, kdy - po smrti Schoenberga - moderní americká hudba začala improvizovat všemi směry, často s malým úspěchem, nebo na úkor estetických výsledků. "Píšte také pro lidi, ne jenom pro sebe . . .", byla jeho rada, kdykoliv zpěvnost hlasu zabočila do seriality, tenkrát praktikované téměř každým studentem komposice.

Už ve Spojených státech napsal Mistr Jirák svou V. Symfonii, která byla počtěna cenou v Edinburghu, a Requiem pro soli, sbor a orchestr, které bylo v Praze provedeno téměř dvacet let po svém vzniku.

Se zájmem zkoumal Mistr Jirák všechny novoty ve skladebných technikách, ale jeho vkus a jeho poměr k tvoření - (které se stalo jeho nesmlouvavým náboženstvím) - mu nedovolovalo experimentovat. Znal své hodnoty a psal tak, jak musel.

Bez skladatele Jiráka si dnes nelze představit vývoj české hudby. Vždy se také musí připomenout skutečnost, že jeho tvořivé zásady, zakořeněné v české tradici, nikdy nepodlehly mutacím a proměnám, vyžadovaným dnes u nás doma i v hudbě "politickou nutností", ani nikdy nepodlehly "experimentování", které se hudbě už ani nepodobá. V tom spočívá Jiráková ryzi skladatelská závažnost.

Z oblastí a odboček

Oblast Chicago - Odbočka "28. říjen"

Naše upřímně srdečné poděkování patří vám všem, kteří (které) jste se jakýmkoliv způsobem přičinili o to, že letošní Silvestrovský večer, pořádaný ve středu 31. ledna 1980 v příjemném a vánočně vyzdobeném sále chicagského Velehradu se plně vydařil.

Starých věrných pracovníků - jak si ve všech spolcích stěžují - ubývá, a o nové z mladších generací je nouze.

Za této dnešní situace chce-li se tedy dát nějaká zábava dohromady, vyžaduje to předem dobré a na starých osvědčených zkušenostech založené plánování a více práce i obětovaného času od těch několika stálých dobrovolných pracovníků a pracovníc, které vídáme nyní pomáhat na různých podnikcích, at' již je pořádá kdokoliv; a hlavně to vše chce dobrou vůli.

A té o letošním Silvestru ve Velehradě byla opravdu potřebná dávka a tak vše klapalo v kuchyni, u baru, u prodeje lístků, chipů, pečiva, při dovážení věcí - při přípravě obložených chlebičků a dršť'kové polévky - zkrátka všude.

Veselou náladu večera pomáhala vytvořit hudba Jerryho Svátka a jeho přátel Richarda Púra, Míly Vojty a Petra Hanzlíka, která se tak dobře poslouchá a při které se i výborně tančí.

K společnému pobavení přispěl zdařile vyprávěnými anekdotami pan B. Matějka, zpěvem národních písní Jiřina Podgorná a p. lékárník Vladimír Holeček zazpíváním té své chodské.

O půlnoci jsme jako vždy zazpívali: "Aby nás Pán Bůh miloval, hříchy odpustil, nebe dal . . ." a popřáli si vespolek dobrý rok 1981 - hlavně hodně zdraví. Nový rok "nastoupil" tradičním nahrazením malby, představující rok starý - obrazem roku nového. Kresba polského vůdce "Solidarity" Lecha Walesy a obrázek Panny Marie Czentochovske, kterou tento odvážný vůdce svobodných unií nosí na klopě kabátu, znázorňoval "vládu" nastupujícího nového roku. Při jeho "nastolení" jsme všichni zanotovali "Ještě Polska nezhylnula . . .", melodii ihned přešval saxofon Jerryho Svátka a s ním i celý sál. Tak jsme vyjádřili své sympatie bratrskému polskému národu i naději na uvolnění politických poměrů u nás doma v nastávajícím roce.

Oba obrazy nám výstižně namaloval mladý Zdeněk Nerada.

Nakonec co nejsrdečněji děkujeme vám všem, kteří jste mezi nás přišli, se kterými jsme tak rádi konec starého roku a příchod roku nového oslavili, a jak pevně věříme, se s vámi všemi opět sejdem ve Velehradě na letošním Silvestru.

Pořádající výbor odbočky
ČSNRA "28 říjen"

Odbočka "Gen. Milan R. Štefánik" v Chicagu

oznamuje, že výroční schůze odbočky s programem je přeložena na sobotu dne 7. března 1981, 6 hod. večer, a koná se v Township Park v Lake Villa, IL.

Z Krajanského výboru v Clevelandu

Koncem měsíce února to bude už celých 33 let, co Krajanský výbor v Clevelandu obnovil svou činnost (v hodinách pražského komunistického puče) a přijal tenkrát název: "American Committee for Liberation of Czechoslovakia". Krajanský výbor, sdružující čelné místní krajanské organizace zůstal ve své práci a úsilí pevně věren duchu a úmyslům svých zakladatelů, z nichž už jich žije jen několik.

Jako organizace Američanů čs. původu po léta kontaktujeme obhiské representanty v U.S. kongresu a pravidelně je informujeme o porobě a sovětisaci Československa i porušování lidských práv - a uvědomujeme je o našem postoji k americké zahraniční politice. Vedle kulturních podniků a přednášek pořádáme každoročně okázalou oslavu 28. října, abychom mezi krajany probouzeli trvalý zájem o osud staré vlasti. Triiatřicet let aktivně pomáháme obětem komunismu - čs. uprchlíkům, at' už v Evropě nebo všestrannou pomocí při jejich příchodu do USA (ve spolupráci s AFCR). A jsme clevelandskou složkou Československé národní rady americké.

Letošní svoji výroční schůzi konal Krajanský výbor za velmi nepříznivého zimního počasí v České národní sími dne 9. ledna, ale přesto se dostavila většina jeho věrných pracovníků. Zahájil ji náš předseda, zkušený spolkový pracovník, br. Martin Hrabík, nejen uvítáním přítomných, ale také připomínkou mravní povinnosti vytrvat v naší práci a obětavosti ve stopách těch, kteří za I. světové války umožnili svou práci a také statečností i obětí svých životů vznik Československa. - A vzpomínal těch stovek nadšenců, kteří v nedaleké budově "Probulov" se přihlásili v letech 1917 a 1918 do čs. armády ve Francii.

Po přečtení zápisu z minulé schůze následovaly podstatné náležitosti každé řádné valné hromady: celoroční zprávy. Prvá byla zpráva jednatelská, kterou podala tajemnice ses. Míla Hyvnarová. Zpráva byla velmi obsažná a byla se zájmem vyslechnuta. Mimo již výše uvedený intenzivní písemný styk s obhiskými kongresníky a senátory, jsme při květnové schůzi pořádali vzpomínkovou oslavu 100. výročí narození gen. M. R. Štefánika. Řečníkem byl br. Václav Hesoun.

Na sjezd ČSNRA jsme vyslali dvě delegátky: ses. Mílu Hyvnarovou a ses. Jarmilu Hynčíkovou. Loňská oslava čs. samostatnosti byla obzvláště zdařilá a všestranně úspěšná, zcela vyprodaná. Bylo to dík včasným přípravám, dobré organizaci a vzorné a obětavé spolupráci. (Čtenáři o oslavě četli v minulých měsících). Při prosincové schůzi jsme měli velice pěkný vánoční program připravený br. Přemkem Kociánem. Zpráva ses. Hyvnarove byla schválena vseobecným potleskem. Také s povděkem byla přijata i zpráva naší pokladní ses. Milady Vorisové. Jako jiná léta jsme přispěli na činnost ČSNRA a před vánoci jsme poslali náš dar pro nemocné a staré čs. uprchlíky a pro rodiny s detmi v Německu, Rakousku a Itálii. Zprávu pokladní doplnil náš účetní br. Fr. Kořínek. Na odporučení br. Kociána, který provedl revísi pokladních knih, bylo odstoupujícím úředníkům uděleno absolutorium. Volby nového výboru řídil místopředseda br. Miroslav Poseděl. Nominační výbor (bří. P. Kocián a R. Peřina) odporučil znovuzvolení dosavadního výboru i na příští období. Volba vyzněla všemi hlasy pro a úředníky Krajanského výboru na rok 1981 jsou: předseda Martin Hrabík; místopředsedové: Joe Kobylák, Ralph J. Perk, Dr. Miloslav

Poseděl; tajemnice Míla Hyvnarová; pokladní Milada Vorisová; účetní František Kořínek; zapisovatel a tiskový referent Václav Hesoun.

Po schůzi naše sestry přichystaly pro přítomné chutné občerstvení.

-un.-

Oblastní výbor ČSNRA Michigan

22. února (February 22) se bude ve 2. hod. odpoledne ve Sterling Heights konat schůze michiganského oblastního výboru ČSNRA. Členům a zástupcům jednotlivých organizací budou rozeslány pozvánky. Nemůžete-li se dostavit, nezapomeňte vyslat náhradníka. Informace poskytne br. Jan Šrámek (tel. 313-781-4107).

7. března (March 7) - Masarykovo sdružení a Čs. taneční skupina Owosso pořádají desátý Československý reprezentační ples v oblíbeném Plesko restaurantu (East M-21, Corunna, MI). Od 9 hod. večer bude k tanci hrát populární kapela "Al Smeja a jeho muzikanti". Vstupné v ceně \$10.00 zahrnuje výbornou večeři (smorgasbord), která se podává od 7 do 9 hod. večer. Semiformal nebo československý národní kroj. Vložka: Čs. taneční skupina Owosso. Vstupenky v předprodeji: Owosso - Tony Čech (517-723-1610) a členové taneční skupiny, Corunna - Plesko Restaurant, Detroit area - Jan Šrámek (313-781-4107). Slosování vstupenek.

Slovak Radio Program - který řídí Joseph Ferkovic, se nyní vysílá na WMZK AM každé úterý v 8 hod. večer. - Na fond k uctění památky sestry Štěpánky Čechové přispěli, Anton Benesh, Ithaca \$10.00; I. a H. Součkovi, Saginaw \$10.00. Děkujeme všem, kteří přispěli na tiskový fond.

Krajanskou veřejnost zdraví
Oblastní výbor ČSNRA Michigan.

Jan Šrámek 313-781-4107

55321 Villa Circle, Utica, MI 48087

Z. Brodská 313-477-2461 - 33731 Kirby, Farmington Hills, MI 48024.

Z reportáže Vladimira Škutiny

Skrzevá Čechoameričany poklusem

Torzo exilového cestopisu

Jdu si takhle tím svým Curyškem po Bahnhofstrasse jako bych šel dolů Václavským náměstím. A tam, kde je v Praze Můstek, končí curyšská Bahnhofstrasse taky můstkem. Mostem. Molem. Jenže za můstkem je rozlehlé Curyšské jezero. A v pozadí stále zasněžené Alpy.

A tak si jen tak jdu po té Bahnhofstrasse jako bych šel dolů Václavským náměstím a najednou slyším: "Tak co tomu říkáte, pane Škutino?" A protože kromě 15 tisíc Čechů a Slováků, žijících trvale ve Švýcarsku, je v Curychu v srpnu někdy víc Čechů než Švýcarů, ani jsem se nedivil a odvětil to své obligátní, že děkuji za optání, že už to taky bylo horší. Anebo lepší. Nehodící si škrtněte.

Byli to krajané z Chicaga. Sudíkovi. Na dovolené v Evropě. A pry, jestli bych si nechtěl někdy přijet popovídat s krajany do Ameriky. "To víte, že bych chtěl", odvětil jsem, aby řeč nestála. "A chtěl byste radši na podzim nebo na jaře?", ptali se Sudíkovi, zřejmě taky, aby řeč nestála. "Třeba na podzim", řekl jsem, vypili jsme dobré espresso a rozloučili jsme se.

Za čtrnáct dní jsem od Československé národní rady americké dostal přesný rozpis mé cesty a letenku.

Poznal jsem tak hned na začátku, co to je americké tempo. 26. října jsem už seděl v letadle Swissairu na lince Curych-Chicago.

* * *

Viděl jsem šplhat mravence po stéblu trávy přes kaluž. Byl to jeho most přes Golden Gate. Přes Zlatou bránu. Jeho Europabrucke. Viděl jsem slona popadnout chobotem vzrostlou borovici jako by si jí chtěl zapálit fajfku tabáku. Potkal jsem Lota, hledajícího na zeměkouli jediného spravedlivého. Nenašel ho. Země mu byla nepředstavitelně veliká. Nekonečná. Potkal jsem praporečníka, jenž běžel vztýčit československou vlajku nad novým domovem. Nemusel běžet daleko. Celá naše planeta je jako globus na mém psacím stole, At' zapáchneš praporek kdekoli, všude na této planetě je domov Čechů. Už dvanáct let. Už dvaatřicet let. Už dvačtyřicet let. Už třístapadesát devět let. Svět se zdá malý. Potkáš je všude na této planetě. Všude na této planetě je jejich domov. Nejvíce v Americe. Ve Spojených státech a v Kanadě. Stali se Američany a Kanad'any. Toulal jsem se mezi Američany a Kanad'any a nalézal jsem v nich jejich češství.

Celá Amerika je v poklusu. Všichni klušou. I prezident Spojených států. Ameriku zachvátil jogging. Kluše se hlavně podél vozovek, takže se vdechuje smog a spálený benzín. Ale kluše se. Prý je to zdravé. Občas někdo padne vysílením (jako prezident Spojených států), jiného zdoíl infarkt. Ale kluše se dál. Poklus je americký způsob života.

Byl jsem ve Spojených státech a v Kanadě 35 dní. Absolvoval jsem 36 besed, které navštívilo přes 10 tisíc posluchačů, 10 televizních a 15 rozhlasových interview a 11 tiskových konferencí.

Byl jsem v Chicagu, Clevelandu, Detroitu, Pittsburghu, Washingtonu, New Yorku, Bostonu, Denveru, Los Angeles, Hollywoodu, San Franciscu, Portlandu, Vancouveru, Calgary, Edmontonu, Winnipegu, Montrealu, Ottawě, Torontu, Kitčeneru a znovu v Chicagu.

Když jsem se vrátil po 35 dnech zpátky do Curychu, měl jsem z toho v hlavě pěkný guláš. Cestovatelský. Zjistil jsem, že jsem to vzal poamericku - poklusem.

* * *

Amerika je jiný svět. Nejen světadíl.

Markantních rozdílů je moc. I když mnohde jen v maličkostech. Vezměte třeba hned ústavu, Československá socialistická ústava zaručuje svobodu projevu. Kdežto americká ústava zaručuje svobodu i po projevu.

Anebo volby. Je to maličkost. V amerických volbách mají občané na vybranou ze dvou možností, Mohou volit republikány nebo demokraty. V Československu mají občané také dvě možnosti. Mohou jít volit v sobotu anebo v neděli.

* * *

Američan je Američan a Kanad'an Kanad'an, i když každý odněkud přišel. Až na pár stovek Indiánů, původních obyvatel Severní Ameriky, jsou všichni ostatní přivandrovalci. Ale nikomu to nevádí. Jsou na to pyšní. Na svou starou vlast. Skoro každý má nějaký akcent. V tom se Amerika zásadně liší od Evropy a v tom je nepředstavitelná výhoda Čechů a Slováků, žijících v USA a v Kanadě. Jsou občany Spojených států a Kanady a jsou pyšní, že jsou původem z Čech nebo ze Slovenska.

Přípletl jsem se v Detroitu k soudu. Pozvali mě, abych se šel podívat. Kterýsi hulvát nadával jednomu našemu krajanovi, že je přivandrovalec. Soudce se díval do papíru a pak pravil, že nevěděl, že hulvát je indiánského původu. Hulvát byl nepochybně rasista. Rozčílil se. Soudce se usmál a řekl, že v tom případě i on je přivandrovalcem. Že všichni odněkud přišli. Hulvát se omluvil.

Televizní seriál "Roots" - "Kořeny" je v Americe úžasně oblíbený. Vypráví osudy několika černošských rodin. Od dob, kdy byly přivlečeny do otroctví do Ameriky. Američané a Kanad'ané propadli novému koníčku. Hledají své kořeny. Odkud přišli. Odkud přišli jejich otcové a dědové a pradědové. Zfandili se do rodokmenů, zajímají se o historii své staré vlasti. Tenhle návrat ke kořenům zachvátil i Čechy a Slováky, žijící v Americe.

Bylo to přenádherné pozvání. Je to jistota, že český a slovenský prvek ve Spojených státech a v Kanadě nemizí. Nerozplyne se. Nerozpuští.

* * *

Letadlo přistálo v Chicagu v 5 hodin odpoledne. Moje hodinky však ukazovaly 23 hod. A to byl v Chicagu ještě letní čas. Od 1. listopadu by tam bylo teprve 4 hodiny odpoledne, čímž pádem by se pak kór divili, kdybych jim v 9 hodin večer oznámil, že se mi chce spát, jelikož touhle dobou doma ve Švýcarsku už dávinko vstávám, jsa odjakživa ranním ptáčetem.

Připadal jsem si jako vládní delegace. Čekala mě celá suita. Sudíkoví, (to jsou ti, kteří si mě v Curychu na Bahnhofstrasse vymyslili), tajemnice Československé národní rady americké paní Marie Langová (to je ta, která celou mou cestu tak bleskově a přesně zorganizovala) a Vlasta Vrázová, jeden z pilířů Čs. národní rady americké. A pak ještě prof. Bedřich Kent, jenž se mi v Chicagu stal průvodcem. A který mě taky hned druhý den dostal do kriminálu. Ale o tom už napsal Jiří Hochman fejeton do Magazínu "Vladimír Škutina opět ve vězení." Fakt je, že to natáčela televize, odvysílala to a já jen doufám, že americkým vězňům nebyl k vůli mně zpřísněn režim, když jsem ve srovnání s československým komunistickým kriminálem pro politické vězně přirovnal americkou nejtuzší věznici k sanatoriu, kombinovanému s kasárnami.

Chicigo bylo mé první setkání s Novým světem. Po Praze druhé největší české město . . . platí to ještě dodnes? Žije tam prý na 915 tisíc amerických občanů, kteří se hlásí k českému a slovenskému původu. Procházel jsem českou čtvrtí, která už není česká, pan Brym mě vyvezl na střechnu Sears Tower, pod Joseph Regenstein Library, postavené na fotbalovém hřišti jsem hledal místo, kde prof. Oppenheimer dokončil atomovou bombu, kde TGM roku 1902 přednášel na chicagské universitě o problému malého národa, byl jsem uchvácen Mestrovičovými Indiány a plastikou Marca Chagala, myslel jsem si, že koně lipicáni jsou jen v jugoslávské Lipici, ve Vídni a pak v cirkusech, a jak jsem se divil, když jsem byl u Ferjenčíků na farmě, že jen dr. Mikuláš Ferjenčík jich opatruje přes šest set . . .

Přes tyhle všechny velké první zážitky byla nejhlubším zážitkem v Chicagu a snad v celé Americe návštěva Českého národního hřbitova. Byl jsem napřed na besedě se stařečky a stařenkami v tak řečeném "domově důchodců" Bohemian Home for the Aged (zemřela zde dr. Alice Masaryková). A odtamtud mě profesor Kent vzal na Český národní hřbitov. Jsou to desetitisíce hrobů Čechů a Slováků na prostoře určitě větší než pražské Olšany. Kolik generací Čechů a Slováků už je tam pohřbeno. Včetně českého starosty Chicaga Antonína Čermáka. Hrob vedle hrobu - jedno české jméno vedle druhého. Uvědomil jsem si, že všech těch statisíce pohřbených Čechů a Slováků bylo pyšných na svou starou vlast. Hrdě se hlásili k svému českému původu a chtěli být pohřbeni na Českém národním hřbitově. Budeme moci být i my jednou pyšní na svou starou vlast?

Tato tragicky naléhavá otázka na mne dopadla tváří v tvář Masarykově monumentu, postavenému v roce 1960, jakémsi emigrantským Slavínu. Je tam už několik set desek s jmény - dr. Petr Zenkl, dr. Jozef Lettrich, Alice Masaryková, František Klátil, Václav Majer, profesor Machotka, Růžena Pelantová. Ti všichni až do posledního dechu věřili, že se vrátí domů . . .

(Dokončení příště)

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED